

Лисенко Юрій Олександрович

*аспірант кафедри права інтелектуальної власності
та патентної юстиції*

*Національний університет «Одеська юридична академія»
м. Одеса, Україна*

ПРАВОВІ ЗАСАДИ АРЕШТУ КОРПОРАТИВНИХ ПРАВ У СФЕРІ ВИКОНАВЧОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Застава корпоративних прав є один із ефективних інструментів забезпечення виконання зобов'язань. Разом з тим на практиці з метою уникнення звернення стягнення на корпоративні права боржники шляхом укладання удаваних, фіктивних фраздаторних договорів, намагаються вивести активи з-під арешту чи позбавити кредитора можливості задовольнити свої вимоги.

Верховний Суд також неодноразово зазначав, що фраздаторні угоди – це угоди, що завдали шкоди боржнику (як приклад, угода з метою виведення майна). Мета такого правочину в момент його укладання є прихованою, але проявляється через дії або бездіяльність, що вчиняються боржником як до, так і після настання строку виконання зобов'язання цілеспрямовано на ухилення від виконання обов'язку.

Фраздаторним правочином може бути як оплатний (договір купівлі-продажу), так і безоплатний договір (договір дарування), а також може бути як односторонній, так і двосторонній чи багатосторонній правочин [1].

Можливість укладання договорів щодо розпорядження корпоративними права, щодо яких приватним або державним виконавцем винесено постанову про накладення арешту, обумовлена прогалинами нормативного регулювання. Закон України «Про виконавче провадження» та Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» містять загальні положення про арешт майна, однак не визначають постанову виконавця про накладення арешту як підставу для внесення відповідного запису до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб.

Як свідчить практика, навіть наявність обмежень щодо розпорядження корпоративними правами в договорі застави не стає перешкодою для їх відчуження третім особам в порушення прав та інтересів заставоутримувача. У справі, розглянутій Господарським

судом Харківської області 19 грудня 2024 року, предметом судового розгляду стало звернення стягнення на предмет застави (корпоративні права) та стягнення штрафу у зв'язку з порушенням умов договору застави корпоративних прав. Сторони у договорі застави встановили, що предмет застави, а саме корпоративні права, залишається у заставодавця з правом володіння та користування, однак розпорядження має здійснюватись за попередньою письмовою згодою заставодержателя. Крім того, передбачено, що у разі порушення основного зобов'язання заставодержатель має право звернути стягнення на предмет застави достроково.

Незважаючи на ці умови, відповідач, який виступав заставодавцем, здійснив відчуження частки у розмірі 99% у статутному капіталі ТОВ на користь третьої особи шляхом укладення договору дарування та підписання відповідного акту приймання-передачі. Таке відчуження було здійснене без погодження із заставодержателем, що прямо суперечить положенням договору застави корпоративних прав. Зазначені обставини стали підставою для задоволення позовних вимог щодо звернути стягнення на предмет застави згідно договору застави корпоративних прав [].

Рішення Господарського суду Харківської області 19.12.2024 року. Справа № 922/3390/24 <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124069383>

З метою обмеження можливості укладання фінансових договорів, спрямованих на уникнення передавання майна, корпоративних прав в межах виконавчого провадження, забезпечення прав та інтересів стягувача, кредитора та належного виконання рішення щодо звернення стягнення на частку (корпоративні права) пропонується внести такі зміни до законодавства:

ч.1 ст. 25 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» доповнити п.4 в такій редакції: «постанови виконавця про накладення/зняття арешту корпоративних прав»;

ч.2 ст. 28 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» доповнити п. 2-1 в такій редакції: «2) у Єдиному державному реєстрі містяться відомості про накладення арешту корпоративних прав на підставі постанови виконавця – у разі подання документів для державної реєстрації змін, пов'язаних зі зміною складу учасників або розміру їхніх часток, які перебувають під арештом;»;

ч.4 ст. 56 Закону України «Про виконавче провадження» викласти в такій редакції: «Копії постанов, якими накладено арешт на майно (кошти) боржника, виконавець надсилає банкам чи іншим фінансовим установам, органам, що здійснюють реєстрацію майна, реєстрацію

обтяжень рухомого майна, реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань в день їх винесення.

Внесення таких змін дозволить обмежити випадки укладання договорів щодо розпорядження корпоративними правами з метою уникнення звернення стягнення в межах виконавчого провадження.

Література:

1. Рішення Немишлянського районного суду міста Харкова від 01 грудня 2025 року. Справа № 645/4726/25. <https://youcontrol.com.ua/catalog/court-document/132554931/?utm>

2. Рішення Господарського суду Харківської області 19.12.2024 року. Справа № 922/3390/24 <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124069383>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-501-6-151>

СУЧАСНИЙ ВИМІР ГЛОБАЛЬНИХ ПРАВОВИХ ВИМОГ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ

Кушнір Віталій Володимирович

здобувач 3 курсу третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

доктора філософії,

спеціальності 293 «Міжнародне право»,

кафедри морського та міжнародного права

Міжнародний гуманітарний університет

м. Одеса, Україна

Питання протидії пропаганді та дезінформації у її різних вимірах стало для вітчизняної правничої доктрини максимально гострим під час російської агресії, що триває та має відображення й у інформаційному вимірі. У цьому вимірі істотна увага центральних інституцій ООН до питання протидії дезінформації спостерігається з кінця другого десятиріччя XXI сторіччя, та у цьому вимірі варто вказати на Стратегію та план дій ООН щодо боротьби з мовою ненависті від 18 червня 2019 року, презентовані Генеральним секретарем Антонію Гутеррішем [8].

Наведений документ оголошує дві основні мети для ООН, це активізацію скоординованого усунення корінних причин та визначальних факторів мови ненависті, шляхом освіти, «підвищення обізнаності та зміцнення єдності», та водночас й «зміцнення